

[Godskesen.]

over ham, tør jeg tro, at den højtærede Minister vilde afskedige en saadan Dommer. Derved kommer vi imidlertid, synes jeg, ind i et lidet tiltalende Forhold, thi en saadan Dommer, der er afskediget paa Grund af, at han ikke gør Fyldest, vil altsaa faa sin fulde Gage som Pension hele sit Liv igennem. Den Tankegang, den højtærede Justitsminister gaar ud fra, maa da egentlig føre til, at Dommeren kun kunde faa den fulde Løn, indtil han naar den almindelige Aldersgrænse; hans Vilkaar maa ikke være bedre end de Dommeres, som med stor Hæder og Dygtighed har fungeret lige til det 70de Aar. En saadan Forskel forekommer det mig ganske urimeligt at gøre. Men nu er Grundloven til Hinder for, at man kan hæve Forskellen derved, at man nægter den Dommer, som ikke gør Fyldest, og som er blevet afskediget i en Alder af 65—66—67 Aar, fuld Pension. Der er saa ikke anden Vej at gaa for at hæve denne urimelige Forskel end at tilstaa fuld Pension ogsaa til den Dommer, som er afskediget efter det 70de Aar. Man vil maaske indvende — der faldt en Bemærkning derom fra en af de tidligere Talere (Buhl) —, at den Gang Grundloven blev givet, var man ikke inde paa hele dette System med Aldersgrænse, og Grundlovens § 71 er altsaa ikke skrevet særlig med dette Forhold for Øje. Dertil vil jeg svare, at Bestemmelsen i § 71 er gentaget i senere Grundlove, saa sent som i 1920, da man for længst var begyndt at debattere Spørgsmaalet om Aldersgrænse og ogsaa havde indført Aldersgrænse.

Jeg tror altsaa, at den højtærede Ministers Lovforslag vil føre til Vanskeligheder, som er uovervindelige eller i alt Fald vil bringe os i bestemt Strid med hele Grundlovens Tanke. Hvis jeg har Ret i det, jeg her har fremsat, at Lovforslaget er i Strid med Grundloven, maa Spørgsmaalet være afgjort.

Rent subsidiært skal jeg blot gøre et Par Bemærkninger om det Spørgsmaal, hvorvidt det var ønskeligt at have en Regel som den, Lovforslaget giver, hvis vi stod frit, og det synes jeg egentlig ikke. Jeg er ikke enig i den Betragtning, at der er samme Nødvendighed for en Aldersgrænse for Dommere som for andre Embedsmænd. Der er

mange administrative Embedsmænd, Politimestre f. Eks., for hvem den legemlige og sjælelige Ungdommelighed og den kraftige Energi har saa stor Betydning, at det er rimeligt og nødvendigt, at ældre Folk trækker sig tilbage. Nu benægter jeg ikke, at disse Egenskaber ogsaa kan faa Betydning for Dommere, men ikke i samme Grad, og paa den anden Side kan det ikke nægtes, at adskillige af de Egenskaber, som netop udmærker den ældre Mand, har deres store Betydning for Dommerne. Det er dog i Almindelighed saa, at Alderen giver en vis afklaret Ro og ogsaa en forholdsvis større Modstandsdygtighed mod Paavirkning af personlige Tilbøjeligheder og Følelser, og det er Egenskaber, der i høj Grad kan have deres Betydning for Dommere, som det derfor er af Interesse at bevare. Forholdet har ogsaa været det fra gamle Dage, allerede i de antikke Stater, at Dommeridealet var de vise Oldinge, og jeg tror ogsaa, man i nyere Dage i andre Lande gennemgaaende tillægger dette Betydning paa den Maade, at man flere Steder sætter Aldersgrænsen højere for Dommere end for andre Embedsmænd. Jeg vilde tro, at der her ligger et meget væsentligt Moment, men jeg erkender, at ikke alle Oldinge er vise, og at man derfor ikke bliver en god Dommer blot ved at være en Olding. Modstykket maa da være, at naar Dommerne har opnaaet en vis Alder, kan de fjernes, og det bør naturligvis i saadanne Tilfælde ske ad administrativ Vej. Men Kontragarantien maa være den, at Dommere ikke kommer til at lide Tab i Indtægt. Det bliver altsaa en naturlig og rimelig Fortolkning, at man ønsker, saa længe det er muligt, at bevare den Værdi, som netop ligger i Alderen; men man maa give Mulighed for at fjerne mindre heldige Elementer; man kontrabalancerer dette ved at sikre den, det gaar ud over, en rundeligere Pension, end andre Embedsmænd vilde faa, hvorved han altsaa kan føle sig sikret mod Misbrug, hvad der er af den største Betydning.

Hvis man vedtager den højtærede Ministers Lovforslag, tror jeg, man vil berøve Retslivet den Værdi, som ligger i de ældre og erfarne Mænds Deltagelse i Retsplejen. Ligesom man vil berøve Retsplejen en Værdi i Forhold til de ældre, vil jeg ogsaa tro, at man vil hemme den bedste Tilvækst fra de unge. Der er en bekendt